

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 237/2013-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 4. júla 2013 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho, zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Ladislava Orosza v konaní o sťažnosti J. Č., M., zastúpeného advokátom JUDr. D. K., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/39/2008, za účasti Okresného súdu Piešťany, takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo J. Č. na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/39/2008 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Piešťany p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/39/2008 konal bez zbytočných prietahov.

3. J. Č. priznáva finančné zadostučinenie v sume 2 000 € (slovom dvetisíc eur), ktoré mu je Okresný súd Piešťany povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť J. Č. trovy konania v sume 269,58 € (slovom dvestošesťdesiatdeväť eur a päťdesiatosem centov) na účet advokáta JUDr. D. K., P., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 5. decembra 2012 doručená sťažnosť J. Č., M. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. D. K., P., ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Piešťany (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 C/39/2008 (ďalej aj „napadnuté konanie“). Predmetom konania je rozhodovanie o určení neplatnosti právneho úkonu (dohody o vypořiadaní bezpodielového spoluvlastníctva manželov).

Z obsahu sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ je v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 3 C/39/2008 v procesnom postavení žalobcu, v ktorom sa žalobou podanou proti M. Č., V. (ďalej len „žalovaná“), domáha určenia neplatnosti právneho úkonu.

Sťažovateľ v sťažnosti odôvodňuje namietané porušenie označeného základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy takto: „... v konaní, v ktorom sťažovateľ namieta prietáhy, vo viac ako 4 ročnom konaní o vyslovenie neplatnosti právneho úkonu výrokom súdu nebolo vytýčené ani jedno pojednávanie.

Okresný súd Piešťany je teda v celom konaní absolútne nečinný. Výsledkom nečinnosti je do dnešného dňa nerozhodnutie vo veci samej. Od podania návrhu uplynuli viac ako 4 roky. Súd nevykonal žiadne opatrenie, ktorým by bezdôvodne netvoril prieťahy...

U sťažovateľa napriek tomu, spôsobené a spôsobované prieťahy Okresným súdom Piešťany spôsobujú a znásobujú stav právnej neistoty, nechť k zákonom a rezignáciu uplatňovať akokoľvek a kdekoľvek svoje práva...

Neúmerná dĺžka konania pred súdom, ktorému obsahu sťažovateľ ani nerozumie, má dopad najmä na jeho psychickú stránku, nakoľko do dnešného dňa nemôže byť uzavretá kapitola v živote sťažovateľa, a to definitívne vyporiadanie sa so svojou bývalou manželkou, keďže predmetná dohoda je bez rozhodnutia súdu platná. Povaha veci, konanie a prístup Okresného súdu Piešťany si od začiatku vyžadoval a vyžaduje mimoriadnu starostlivosť a pozornosť všeobecného súdu venovanú efektívnemu a rýchlemu postupu, tak aby bol naplnený účel konania a odstránený stav právnej neistoty. ...

Nečinnosť Okresného súdu Piešťany, ako aj súčasný stav (po viac 4 rokoch od podania návrhu na začatie konania vo veci nebolo ani jedno pojednávanie, ktoré by smerovalo k vyhláseniu rozsudku v merite veci a súd nevykonal ani jeden relevantný úkon, ktorý by viedol k odstráneniu právnej neistoty) nemožno podľa názoru sťažovateľa ničím ústavne ospravedlniť, ústavne tolerovať a ústavne udržať.“

Na základe uvedenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa, na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR bolo postupom Okresného súdu Piešťany v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/39/2008 porušené.

II. Okresnému súdu Piešťany sa prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 3C/39/2008 konal bez ďalších prieťahov.

III. J. Č. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 2.000 € (slovom: dvetisíc eur), ktorej ich je Okresný súd Piešťany povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

IV. Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (2 právne úkony vykonané v roku 2012 v zmysle § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a), b), § 16 ods. 3

Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) J. Č. v sume 269,58 € (slovom: dvestošesťdesiatdeväť Eur a päťdesiatosem centov) advokátovi JUDr. D. K., P., na jeho účet..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.“

Ústavný súd po predbežnom prerokovaní sťažnosť uznesením sp. zn. IV. ÚS 237/2013 zo 7. mája 2013 podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) prijal na ďalšie konanie. Následne prípisom sp. zn. IV. ÚS 237/2013 z 24. mája 2013 vyzval okresný súd, aby sa k sťažnosti písomne vyjadril a zároveň ústavnému súdu zaslal súdny spis 3 C/39/2008.

Na základe výzvy ústavného súdu sa k sťažnosti vyjadril okresný súd prípisom sp. zn. Spr 430/13 z 13. mája 2013. Predsedníčka okresného súdu v jeho zastúpení vo vyjadrení, v časti podstatnej pre toto konanie, uviedla: „Po oboznámení sa s obsahom spisového materiálu vedeného pod sp. zn. 3C/39/2008 uvádzam nasledovné skutočnosti:

Čo sa týka skutkovej a právnej zložitosti sporu ide o spor o určenie neplatnosti právneho úkonu.

Dlhé časové obdobie do vytýčenia prvého termínu pojednávania, bolo spôsobené enormnou zaťaženosťou všetkých senátov sudcov, ktorí vo veci konali, pričom vo všetkých senátoch v danom čase vybavovali viac ako 500 vecí v agende C, Cb a P a museli rešpektovať potrebu vo všetkých veciach konať podľa nápadu s prednostným konaním vo veciach agendy P, prípadne v starších veciach. Uvedenú situáciu nebolo možné riešiť ani prerozdelením spisov iným sudcom tunajšieho súdu z dôvodu neprimeranej zaťažnosti, nakoľko všetky senáty boli obdobne zaťažené a museli prihliadať na potrebu konať vo veciach podľa nápadu. Pokiaľ v danej veci došlo k zmene zákonného sudcu bolo to z dôvodov zmeny obsadenia súdu sudcami alebo dlhšie ako 6 týždňov trvajúcou neprítomnosťou zákonného sudcu.

Na záver si dovoľujem poukázať na existenciu systémových nedostatkov v oblasti výkonu spravodlivosti vo vzťahu k dlhodobému nedostatočnému obsadeniu tunajšieho súdu

väčším počtom sudcov, ktoré vedenie súdu či konajúci sudca nemôžu ovplyvniť nástrojmi, ktorými by samy disponovali na vyriešenie tzv. objektívnych okolností prieťahov v konaní. Táto skutočnosť bola zohľadnená i schválenou novelou zákona o sídlach a obvodoch súdov, kde s účinnosťou od 1. 5. 2013 bol z obvodu tunajšieho súdu odčlenený územný obvod okresu Hlohovec, čo by malo prispieť k zníženiu vysokého nápadu a plynulejšiemu vybavovaniu všetkých vecí.“

Sťažovateľ zaujal na základe výzvy ústavného súdu z 19. júna 2013 k vyjadreniu okresného súdu prostredníctvom právneho zástupcu podaním z 24. júna 2013 takéto stanovisko: „Trváme na dôvodoch uvedených v ústavnej sťažnosti. S vyjadrením predsedníčky Okresného súdu Piešťany nemožno súhlasiť, keďže ani v predošlom štádiu a ani v tomto štádiu konania nie je vec skutkovo ani právne zložitá (ide o bežnú agendu prvostupňových súdov).

Obranu Okresného súdu Piešťany spočívajúcu v poukázaní na personálne problémy, ktoré by mali byť objektívnou príčinou spôsobujúcou prieťahy v konaní, nemožno akceptovať. I podľa ustálenej judikatúry Ústavného súdu SR (napr. II. ÚS 48/96, II. ÚS 52/99 alebo III. ÚS 17/02) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie, resp. má záujem o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia, resp. bránenie práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní. Personálne obsadenie súdu, jeho organizácia, vysoký počet vecí v príslušnom oddelení ako i optimalizácia súdnictva, teda nie sú dôvodmi pre ktoré by malo byť ospravedlnené, tolerované a ústavne udržateľné porušovanie základného práva sťažovateľky podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy SR. To platí i vo vzťahu k legislatívnej zmene o vyňatí územného obvodu H.

Okresný súd Piešťany po podanom návrhu nekonal vo veci samej. Okresný súd Piešťany robil len jednoduché administratívne úkony (viacnásobné prerozdelenie spisu pri odchodoch zákonných sudcov, resp. pri ich práceneschopnosti trvajúcej viac ako 6 týždňov), pričom sa na tom, že od podania návrhu súd vytýčil len jedno pojednávanie až

takmer

po 5-tich rokoch, nezmenilo nič ani po jeho prerozdelení. Okresný súd Piešťany mal najneskôr 02. 02. 2012 rozsudky tunajšieho súdu a Krajského súdu v Trnave, v ktorých boli v odôvodneniach opísané dôvody neplatnosti predmetnej dohody o vypořádání BSM, keď bývalá manželka môjho klienta neúspešne žalovala o 100.000,- Sk na základe práve tejto dohody. Z toho vyplývalo, že súdu i bez toho nič nebránilo konať vo veci pod sp. zn. 3C/39/2008. Okresný súd Piešťany teda neuskutočnil ani jeden úkon smerujúci k odstráneniu právnej neistoty u sťažovateľa. Okresný súd od 20. 09. 2008 do dnešného dňa právoplatne nerozhodol a konanie trvá. Základné právo na konanie bez zbytočných prieťahov ako i právo na rozhodnutie v primeranej lehote, bolo takto porušené. Okresný súd bol a je nečinný k 1. pojednávaniu 5 rokov.

Vzhľadom k vyššie uvedenému trváme na podanej ústavnej sťažnosti v plnom rozsahu a zároveň sťažovateľ upresňuje a uplatňuje si ďalšie trovy právneho zastúpenia súvisiace s týmto vyjadrením, a to tak, že Okresný súd Piešťany je povinný uhradiť trovy právneho zastúpenia (3 právne úkony vykonané v roku 2013 v zmysle § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a), b), § 16 ods. 3 Vyhlášky MS SR č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb) J. Č. v sume 413,91 €...“

Účastníci konania ústavnému súdu zhodne oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Ústavný súd využil možnosť podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde a upustil od ústneho pojednávania, pretože dospel k názoru, že od neho nemožno očakávať ďalšie objasnenie vo veci.

II.

Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú

Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných priet'ahov...

Ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej rozhodovacej činnosti, podľa ktorej účelom tohto práva je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstráni. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. I. ÚS 41/02).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Podľa § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“) je súd povinný postupovať v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná.

Podľa § 100 ods. 1 OSP len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Podľa § 117 ods. 1 OSP sudca je povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov.

Podľa § 119 ods. 1 OSP sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť.

Ústavný súd pri posudzovaní otázky, či v konaní pred všeobecným súdom došlo k porušeniu základného práva na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, vždy vychádza z konkrétnych okolností každého posudzovaného prípadu, zohľadňujúc pritom, v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (m. m. IV. ÚS 74/02, III. ÚS 111/02, III. ÚS 142/03, II. ÚS 196/06), základné kritéria, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej všeobecný súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup všeobecného súdu v konaní. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (m. m. I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02).

1. Ústavný súd pri posudzovaní namietaného porušenia základného práva sťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy podľa prvého kritéria konštatuje, že napadnuté konanie vzhľadom na jeho predmet, t. j. rozhodovanie o určení neplatnosti právneho úkonu (dohody o vyporiadaní bezpodielového spoluvlastníctva), nepredstavuje taký typ konania, ktorý by sám osebe odôvodňoval zvýšenú mieru starostlivosti všeobecného súdu.

Z hľadiska zložitosti veci ústavný súd poukazuje na to, že vec tvorí štandardnú súčasť rozhodovacej agendy všeobecných súdov a nevykazuje znaky osobitnej právnej zložitosti. Podklad na rozhodnutie tvorí súdnou praxou ustálená a bežne používaná právna úprava. Výklad a používanie tejto právnej úpravy je stabilizovaný a na predmetný spor sa vzťahuje dostatok judikatúry všeobecných súdov. Z hľadiska skutkovej zložitosti veci ústavný súd uvádza, že vzhľadom na doterajší postup okresného súdu prípadná skutková zložitosť veci sa nemohla dosiaľ v namietanom konaní vôbec prejavíť.

2. Ústavný súd pri hodnotení správania sťažovateľa v napadnutom konaní konštatuje, že sťažovateľ svojím správaním v priebehu napadnutého konania negatívne neovplyvnil namietanú nečinnosť okresného súdu, resp. doterajšiu dĺžku namietaného konania. Sťažovateľovi preto nemožno pričítať podiel na stave veci, v akom sa vec nachádza v čase rozhodovania ústavného súdu o jeho sťažnosti.

3. Napokon sa ústavný súd zaoberal hodnotením postupu okresného súdu v napadnutom konaní.

Z obsahu sťažnosti a z k nej priložených písomností, z vyjadrení účastníkov konania a z obsahu na vec sa vzťahujúceho súdneho spisu ústavný súd zistil v posudzovanom období tento priebeh a stav napadnutého konania:

- 23. septembra 2008 sťažovateľ (žalobca) doručil okresnému súdu žalobu o určenie neplatnosti právneho úkonu spolu s jej prílohami,

- 13. júla 2009 bola predmetná vec z dôvodu zmeny v obsadení sudcov okresného súdu náhodným výberom pridelená sudkyňi JUDr. K.,

- 8. novembra 2011 z dôvodu preloženia zákonnej sudkyne na iný súd bola daná vec náhodným výberom pridelená sudkyňi JUDr. J.,

- z dôvodu dlhodobej práceneschopnosti zákonnej sudkyne (od 30. mája 2012 do 5. septembra 2012) bola predmetná vec pridelená sudkyňi Mgr. H., po ukončení práceneschopnosti sudkyne JUDr. J. jej bola daná vec vrátená,

- 26. mája 2013 okresný súd nariadil vo veci pojednávanie na 20. september 2013.

Ústavný súd v tejto súvislosti konštatuje, že okresný súd vo veci v podstate nekonal, a to od začatia napadnutého konania.

Okresný súd vo svojom vyjadrení síce argumentuje tým, že prietahy v napadnutom konaní vznikli v dôsledku enormnej zaťažnosti všetkých sudcov okresného súdu, a teda tým, že z tohto dôvodu do úvahy neprichádzala ani možnosť prerozdelenia spisovej agendy iným sudcom okresného súdu. Zmeny zákonného sudcu v napadnutom konaní vyplývali zo zmien v obsadení súdu sudcami, ako aj z dôvodu viac ako 6 týždňov trvajúcej práceneschopnosti zákonnej sudkyne. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu (napr. I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06) nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov a v konečnom dôsledku

nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné priet'ahy v súdnom konaní.

Ústavný súd po komplexnom posúdení všetkých okolností daného prípadu z hľadiska skutkovej a právnej náročnosti veci, správania s'ťažovateľa, postupu okresného súdu poznamenaného zbytočnými priet'ahmi spočívajúcimi v jeho nečinnosti v trvaní takmer 5 rokov, dospel k názoru, že nečinnosť okresného súdu je v okolnostiach danej veci porušením základného práva s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu (bod 1), t. j. že základné právo s'ťažovateľa podľa čl. 48 ods. 2 ústavy porušené bolo.

III.

S'ťažovateľ okrem vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy žiadal, aby ústavný súd prikázal okresnému súdu konať vo veci bez zbytočných priet'ahov, a tiež sa domáhal aj priznania primeraného finančného zadost'učinenia a náhrady trov právneho zastúpenia.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o s'ťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva alebo slobody došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo alebo slobodu porušil, aby vo veci konal.

Pretože ústavný súd rozhodol, že základné právo s'ťažovateľa na prerokovanie jeho veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom okresného súdu porušené a vec nebola v čase rozhodovania ústavného súdu právoplatne skončená, prikázal mu, aby vo veci konal bez zbytočných priet'ahov, a tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa s'ťažovateľ domáhajúci sa rozhodnutia súdu vo svojej veci nachádza (bod 2 výroku tohto nálezu).

Aj keď ústavný súd vyslovil porušenie sťažovateľom označeného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a prikázal okresnému súdu, aby v napadnutom konaní konal bez zbytočných prietáhov, nepovažoval vzhľadom na okolnosti prípadu uplatnenie tejto svojej právomoci za dostatočné na to, aby sa dosiahla vo veci účinná náprava, a preto považoval za potrebné sa zaoberať aj vecnou opodstatnenosťou návrhu sťažovateľa na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd zároveň na žiadosť osoby, ktorej práva boli porušené, rozhodnúť o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovateľ v sťažnosti žiada priznať primerané finančné zadosťučinenie v sume 2 000 €. Tento návrh odôvodňuje najmä doterajšou dĺžkou nečinnosti okresného súdu.

Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na to, že cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje nielen vyslovenie porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez pokračujúceho porušovania označeného práva (m. m. IV. ÚS 210/04). Podľa názoru ústavného súdu vzhľadom na okolnosti daného prípadu prichádza do úvahy priznanie finančného zadosťučinenia. Pri určení finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádza zo zásad spravodlivosti aplikovaných Európskym súdom pre ľudské práva, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

S prihliadnutím na doterajšiu nečinnosť okresného súdu (takmer 5 rokov), berúc do úvahy konkrétne okolnosti daného prípadu, povahu vecí, význam predmetu konania pre sťažovateľa, jeho správanie v priebehu napadnutého konania a vychádzajúc zo zásad spravodlivosti, ústavný súd považoval priznanie sumy 2 000 € sťažovateľovi za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde, t. j. v sume ním požadovanej. Ústavný súd preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 3 výrokovej časti tohto nálezu.

Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o úhrade trov konania sťažovateľa, ktoré mu vznikli v súvislosti s právnym zastupovaním advokátom JUDr. D. K., v konaní pred ústavným súdom.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy.

Sťažovateľ v sťažnosti pôvodne žiadal, aby mu bola priznaná úhrada trov konania v sume 269,58 € za dva úkony právnej pomoci vykonané v roku 2012 (príprava a prevzatie veci a podanie sťažnosti ústavnému súdu) podľa § 1 ods. 3, § 11 ods. 3, § 14 ods. 1 písm. a) a b) a § 16 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Sťažovateľ v odpovedi na vyjadrenie okresného súdu požadoval úhradu trov konania aj za tento úkon právnej služby [§ 14 ods. 1 písm. b) vyhlášky]. Sťažovateľ tak celkovo žiada, aby mu ústavným súdom bola priznaná úhrada trov konania pozostávajúcich z trov právneho zastupovania v sume 413,91 €.

Ústavný súd pri rozhodovaní o priznaní úhrady trov konania vychádzal z priemernej mesačnej mzdy zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za 1. polrok 2011, ktorá bola 763 €, a za 1. polrok roku 2012, ktorá bola 781 €. Ústavný súd priznal sťažovateľovi úhradu za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2012 (prevzatie a prípravu zastúpenia a spísanie sťažnosti a jej podanie) v súlade s § 1 ods. 3, § 11 ods. 3 a § 14 ods. 1 písm. a)

a b) vyhlášky, a to za každý úkon právnej služby vykonaný v roku 2012 po 127,16 €, t. j. spolu 254,32 €, čo spolu s paušálnou náhradou za vykonanie týchto úkonov dvakrát po 7,63 € (§ 16 ods. 3 vyhlášky) predstavuje sumu 269,58 €.

Ústavný súd úhradu za úkon právnej služby vykonaný v roku 2013 sťažovateľovi nepriznal, pretože tento úkon právnej služby neprispel podľa názoru ústavného súdu k ďalšiemu objasneniu veci (stanovisko sťažovateľa z 24. júna 2013 neobsahovalo žiadne nové skutočnosti relevantné na rozhodnutie ústavného súdu).

Priznanú úhradu trov konania je okresný súd povinný zaplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľa [§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP (bod 4 výroku tohto nálezu)].

V zmysle čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, je potrebné pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

Zo všetkých uvedených dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto nálezu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. júla 2013